

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/177/2024
Identifikačné číslo spisu:	3720202407
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2026
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:3720202407.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne T. D., narodenej XX. F. XXXX, O. XX, zastúpenej splnomocnenkyňou Advokátska kancelária JUDr. Jaroslav Čibénka s.r.o., Púchov, F. Urbánka 797/14, IČO: 47 254 181, proti žalovanej T. B., narodenej XX. P. XXXX, O. XX, zastúpenej splnomocnenkyňou JUDr. Dušan Divko, advokát, spol. s r.o., Považská Bystrica, Šoltésovej 346/1, IČO: 36 860 654, o určenie podielového spoluvlastníctva, vedenom na Okresnom súde Trenčín (predtým na Okresnom súde Považská Bystrica) pod sp. zn. PB-4C/35/2020, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo 16. mája 2024 sp. zn. 17Co/24/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Považská Bystrica (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 21. októbra 2021 č. k. 4C/35/2020-125 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa na žalovanej domáhala (po zmene žaloby pripustenej na pojednávaní konanom 21. septembra 2021) určenia podielového spoluvlastníctva v podiele 234/4224 k pozemku v k. ú. O. parc. KNC č. XXX/X, zastavaná plocha a nádvorie s výmerou 27 m², ktorá parcela bola vytvorená geometrickým plánom č. 1/2021, vyhotoveným dňa 6. apríla 2021 geodetom D.. V. P. a úradne overeným Okresným úradom Púchov - odbor katastra dňa 19. apríla 2021 pod č. XXX/XX (ďalej len „sporný pozemok“) a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Samostatným výrokom zrušil neodkladné opatrenie nariadené jeho uznesením (súdu prvej inštancie) z 29. júla 2020 č. k. 8C/23/2020-39 v spojitosti s uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej tiež len „odvolací súd“) z 15. októbra 2020 č. k. 27Co/87/2020-74, ktorým bolo žalovanej ako osobe povinnej uložené umožniť žalobkyni prejazd motorovými vozidlami všetkého druhu cez pozemok parc. KNC č. XXX/X - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 35 m², evidovaný katastrálnym úradom pre katastrálne územie O. na liste vlastníctva č. XXX. Toto svoje rozhodnutie odôvodnil právne ustanoveniami § 126, § 130 ods. 1 a § 134 ods. 1 a 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej tiež len „OZ“). Vecne uviedol, že žalobkyňa v žalobe dôvodila,

že sporný pozemok bol v minulosti súčasťou pôvodnej CKN parc. č. XXX, ktorej bola spoluvlastníčkou v žalovanom podiele, no po rozdelení CKN parc. č. XXX geometrickým plánom č. XXX/XXXX na CKN parc. č. XXX/X a CKN parc. č. XXX/X ostala žalobkyňa zapísaná ako spoluvlastníčka len na parc. č. XXX/X a parc. č. XXX/X bola nesprávne vedená ako výlučné vlastníctvo žalovanej. Žalovaná namietala, že s jej (t. č. už nebohým) manželom Š. B. na základe kúpnej zmluvy spísanej do notárskej zápisnice ešte v roku 1976 nadobudli do vlastníctva nehnuteľnosti, z ktorých vznikla neskoršia parcela KN C č. XXX/X vytvorená geometrickým plánom Q. B. (pkn. parcely č. XX/X, XX/X a XX/X), a preto v prípade zápisu jej výlučného vlastníctva nešlo o chybu tvrdenú žalobkyňou ani katastrálnym úradom, ale o dôsledok výlučného vlastníctva k pozemkom podľa skoršej evidencie.

2. Súd prvej inštancie v odôvodnení zamietavého rozhodnutia konštatoval, že pri vyhotovení skoršieho geometrického plánu síce došlo k chybe a k nesprávnemu vedeniu hranice, z ktorých dôvodov bolo treba parcelu KN C č. XXX/X rozdeliť (novým geometrickým plánom D. V. P., tvoriacim súčasť znaleckého posudku vyhotoveného v konaní) na dve časti o výmerách 8 m² a 27 m² (s ponechaním prvej pôvodného čísla a priradením druhej nového č. XXX/X) a z tých len u tej prvej platilo už uvedené vyššie a u druhej naopak mal zapísaný vlastnícky stav zodpovedať pluralite vlastníkov, v tomto prípade však podľa súdu prvej inštancie došlo pre dostatočne dlhý čas trvania oprávnenej držby žalovanej k vydržaniu ňou vlastníckeho práva a žalobkyňa mohlo vzniknúť obdobným spôsobom len (nanajvýš) právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Podmienky vydržania považoval súd prvej inštancie za splnené, nakoľko žalovaná (resp. jej dcéra, ktorá bola určité obdobie vlastníčkou nehnuteľnosti) dobromyseľne držala sporný pozemok. Jej dobromyseľnosť spočívala v tom, že od zápisu geometrického plánu č. XXX/XXXX a vytvorenia parc. CKN č. XXX/X mala dôvodne za to, že táto časť pozemku jej patrí, pretože predstavovala časť PKN parciel v jej vlastníctve. K držbe súd prvej inštancie uviedol, že mal za preukázané, že žalovaná (resp. jej dcéra) sa o sporný pozemok starala a užívala ho. Na námietku, že sporný pozemok užívala aj žalobkyňa na účel prístupu ku svojmu domu súd prvej inštancie uviedol, že toto užívanie zo strany žalobkyne nespochybňovalo držbu žalovanej, iba za splnenia podmienok, zakladalo vydržanie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu - práva prechodu žalobkyne.

3. Odvolací súd rozsudkom z 28. júla 2022 sp. zn. 17Co/13/2022 (prvým v poradí) na odvolanie žalobkyne rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „CSP“) zmenil určením práva podielového spoluvlastníctva žalobkyne k spornej nehnuteľnosti v podiele 282/4224 s tým, že geometrický plán bol súčasťou rozsudku; vyslovil tiež, že žalobkyňa mala nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 100 %. Argumentujúc ustanoveniami § 130 ods. 1 a § 134 ods. 1 OZ nepovažoval odvolací súd po zopakovaní dokazovania k otázke dobromyseľnosti držby za možné stotožniť sa so záverom súdu prvej inštancie o dobromyseľnosti žalovanej o jej výlučnom vlastníctve spornej nehnuteľnosti. Hranice v teréne v podstatnej časti neboli zrejmé, tvar pozemku aj ďalšie faktory ale nasvedčovali verzii žalobkyne, podľa ktorej pôvodne realizovaný prejazd k jej domu bol zredukovaný na prístup pešo umiestnením palivového dreva na pozemok zo strany žalovanej a následne obnovený až na základe neodkladného opatrenia. Usporiadanie dotknutého priestoru, jeho funkčné určenie a dlhodobé užívanie aj na príjazd k domu žalobkyne (nevyhnutne vrátane spornej nehnuteľnosti, bez ktorej by šírka v najužšom mieste prejazd znemožňovala) objektívne vylučovali, aby žalovaná mohla ostať bez pochybností, že sporná nehnuteľnosť patrí výlučne jej a konštrukcia načrtnutá súdom prvej inštancie (vlastníckeho práva na strane žalovanej a práva zodpovedajúceho vecnému bremenu na strane žalobkyne) bola podľa odvolacieho súdu zložitou a faktické pomery nenاسvedčovali jej, ale skôr držbe oboch strán sporu odvíjajúcej sa od ich podielového spoluvlastníctva. Údržba a užívanie pozemku podložené aj svedecky prichádzali do úvahy nielen pri výlučnom vlastníctve, ale aj spoluvlastníctve, i podľa svedkyne (L. A.) však už otec žalobkyne využíval pozemok aj na príjazd k domu vozom a tak nelogicky vyznievala časť výpovede o potrebe posunu plotu. Ak potom ROEP (register obnovennej evidencie pozemkov) v danom katastrálnom území bol z pohľadu nového konštituovania vlastníctva (na rozdiel od pozemkových úprav) bez významu a dôvodná nebola ani obrana (žalovanej) dovádzaním vlastníckeho práva žalobkyne z dedičských titulov vzniknutých až po vzniku parcely KNC č. XXX/X (keď pravdou bol opak a síce zdedenie žalobkyňou podielu 2/16 po otcovi ešte z parcely č. XXX, teda

pred jej rozdelením a vznikom z nej o. i. tiež spornej nehnuteľnosti), z ktorého dôvodu neobstálo ani tvrdenie o práve spoluvlastníctva nanajvýš u právnych predchodcov žalobkyne a potrebe iného koncipovania žaloby, žalobu bolo treba považovať za dôvodnú.

4. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie, na ktorého základe Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“ alebo „NS SR“) uznesením z 25. januára 2024 sp. zn. 6Cdo/10/2023 zrušil zmeňujúce rozhodnutie odvolacieho súdu, a to z dôvodu, že odvolací súd procesne pochybil. Pochybenie spočívalo v prekročení rozsahu žaloby (rozhodnutie ultra petit), keď namiesto žalobkyňou žiadaného spoluvlastníckeho podielu 234/4224 odvolací súd určil spoluvlastnícke právo žalobkyne vo väčšom podiele 282/4224. Vzhľadom na uvedené, konal odvolací súd o odvolaní žalobkyne nanovo, držiak sa obsahu žaloby v rozsahu po pripustení zmeny žaloby rozhodnutím súdu prvej inštancie z 21. septembra 2021 a nanovo vo veci rozhodol.

5. Odvolací súd rozsudkom zo 16. mája 2024 sp. zn. 17Co/24/2024 (druhým v poradí) na odvolanie žalobkyne rozsudok súdu prvej inštancie (podľa § 388 CSP) zmenil a výrokom I. určil, že žalobkyňa je v podiele 234/4224 podielovou spoluvlastníčkou sporného pozemku, ktorého parcela bola vytvorená geometrickým plánom č. X/XXXX, vyhotoveným dňa 6. apríla 2021 geodetom D. a úradne overeným Okresným úradom Púchov - odbor katastra dňa 19. apríla 2021 pod č. XXX/XX. Geometrický plán bol súčasťou tohto rozsudku. Výrokom II. priznal žalobkyni voči žalovanej nárok na náhradu trov konania a dovolacieho konania v plnom rozsahu. Odvolací súd preskúmal vec (§ 380 ods. 1 CSP) s nariadením odvolacieho pojednávania (§ 385 CSP) a keďže dovolací súd nevytýkal odvolaciemu súdu iné pochybenie, ako prekročenie rozsahu žaloby, nevidel dôvod pre iné rozhodnutie vo veci, než rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť (§ 388 CSP). V odôvodnení svojho rozhodnutia opätovne konštatoval, že usporiadanie dotknutého priestoru a najmä jeho funkčné určenie a dlhodobé využívanie aj na príjazd k domu žalobkyne (a to nevyhnutne vrátane sporného pozemku), objektívne vylučovalo, že by žalovaná mohla ostať bez pochybností v tom, že sporný pozemok patril výlučne jej. Hoci geometrický plán z roku 2001 (chybne určujúci hranicu - pozn. súdu) a pozemnoknižné vlastníctvo žalovanej, z ktorého geometrický plán vychádzal, nasvedčovali výlučnému vlastníctvu žalovanej k spornému pozemku, popísaný faktický stav dobromyseľnú držbu sporného pozemku ako výlučného vlastníctva neumožňoval. Odvolací súd doplnil, že v konaní bolo potrebné rozlišovať, že pre vydržanie žalovanou (tak ako ho konštatoval súd prvej inštancie), by bolo nevyhnutné vydržanie do výlučného vlastníctva, teda dobromyseľnosť žalovanej v tom, že je výlučnou vlastníčkou sporného pozemku. V takejto intenzite však dobromyseľná držba žalovanej daná nebola a v konaní preukázaná držba žalovanej k spornému pozemku zodpovedala držbe z titulu spoluvlastníctva k spornému pozemku. Odvolací súd ďalej uviedol, že súd prvej inštancie vnímal žalobkyňu ako objektívne dobromyseľnú k výkonu práva prejazdu cez sporný pozemok. Takto ale postavil proti sebe súčasne dve oprávnené držby, a to ním konštatovanú oprávnenú držbu žalovanej založenú na tom, že žalovaná by sa mala považovať za výlučnú vlastníčku sporného pozemku a oprávnenú držbu žalobkyne založenú na tom, že žalobkyňa by sa mala považovať za oprávnenú z vecného bremena. Faktické pomery na spornom pozemku však takejto zložitej konštrukcii podľa odvolacieho súdu nenasvedčovali a realite oveľa viac zodpovedalo, že držba žalobkyne aj žalovanej k spornému pozemku bola daná titulom ich podielového spoluvlastníctva, ako typického právneho režimu pozemkov sprístupňujúcich nehnuteľnosti vo vlastníctve viacerých osôb. Odvolací súd považoval v konaní za preukázané užívanie dotknutého priestoru aj na jazdu vozom k domu žalobkyne a mal zato, že tento priestor bol na uvedený účel využívaný ešte pred vyhotovením GP v roku 2001 (otec žalobkyne prechádzal do svojho domu vozom; zomrel v r. XXXX - pozn. súdu), teda predtým ako sa mala žalovaná podľa záverov súdu prvej inštancie stať dobromyseľná v tom, že sporný pozemok neumožňujúci prejazd k domu žalobkyne bol jej výlučným vlastníctvom. Závery súdu prvej inštancie o opodstatnenosti obrany žalovanej spočívajúcej v tvrdenom vydržaní výlučného vlastníctva k spornému pozemku preto považoval za nesprávne. V konaní mal tiež za preukázané, že žalobkyňa sa sama stala podielovou spoluvlastníčkou ešte k pôvodnej parc. KN č. XXX, z ktorej vznikla nielen parc. CKN č. XXX/X, ale aj sporná parc. CKN č. XXX/X, a to v podiele, ktorý kryl ňou žalovaný podiel. Doplnil tiež, že na žalobkyňou tvrdené spoluvlastníctvo k spornému pozemku nemalo význam, že v danom katastrálnom území prebehol ROEP. Ten totiž nekonštituoval vlastníctvo nanovo ako sa domnievala žalovaná s poukazom na ust. § 13 zákona č. 330/1991 Zb. (predmetné ustanovenie sa týka

pozemkových úprav), kde ku konštituovaniu vlastníckych pomerov nanovo skutočne dochádza, no pozemkové úpravy sú odlišný právny inštitút ako ROEP. S poukazom na uvedené odvolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil, žalobe v celom rozsahu vyhovel a žalobkyňu určil za spoluvlastníčku sporného pozemku (tak ako uviedol vo výroku). Sporný pozemok bol vymedzený ako novovytvorená parcela geometrickým plánom špecifikovaným vo výroku, ktorý tvoril neoddeliteľnú súčasť tohto rozsudku.

6. Proti takémuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) v zákonnej lehote dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovení § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Tzv. vadu zmätočnosti videla dovolateľka v tom, že v konaní došlo k procesným vadám (§ 384 CSP), keď odvolací súd po zrušení jeho predchádzajúceho rozsudku nedoplnil dokazovanie v potrebnom rozsahu, aby mohol bezpečne ustáliť v čom súd prvej inštancie na základe rozsiahleho dokazovania mal dôjsť k nesprávnym skutkovým zisteniam. Dovolateľka namietala, že odvolací súd nevykonal ohliadku na mieste samom, aby bezpečne zistil, ako boli dané nehnuteľnosti užívané. Bola toho názoru, že podľa § 383 CSP odvolací súd bol viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvej inštancie, okrem prípadu ak by dokazovanie zopakoval alebo ho doplnil. Namietala tiež, odvolací súd priznal žalobkyni podiel v parc. KNC XXX/X o výmere 27 m² o veľkosti 234/4224-in, hoci bolo bezpečne preukázané, že podiel 53/2112, ktorý má žalobkyňa zapísaný pod r. č. XX na LV č. XX k parc. KNC XXX/X o výmere 90 m², nadobudla len tento podiel v parc. KNC XXX/X na základe dedenia (14D/170/2010-91, Dnot 59/2010) a nie v spornej ploche parc. KNC XXX/X, ktorú vytvoril geodet D.. P. a predtým uvedená plocha bola totožná s parc. KNC XXX/X. Preto uvedený podiel žalobkyňa doteraz nenadobudla v parc. KNC XXX/X a XXX/X v tejto časti zemského povrchu.

7. Dovolanie podľa § 421 písm. b) CSP odôvodnila podľa § 432 ods. 1 CSP iba tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, a to v bodoch 15., 16., 18., 19. a 20. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu. Dovolateľka v dovolaní poukázala na bod 15. rozsudku, v ktorom sa odvolací súd zaoberal otázkou splnenia podmienok vydržania zo strany dovolateľky, vlastníckeho práva k spornému pozemku; tiež poukázala na bod 18. rozsudku, v ktorom odvolací súd konštatoval, že zistený faktický stav dobromyseľnú držbu sporného pozemku, ako výlučného vlastníctva dovolateľky neumožňoval. V zmysle § 432 ods. 2 CSP považovala takúto právne posúdenie odvolacím súdom za mylné a nesprávne a bola toho názoru, že táto nesprávnosť spočívala v tom, že vydržanie tak, ako bolo popísané v notárskej zápisnici (N 72/2001, Nz 77/2001 z 10. apríla 2001 spisanej u notárky JUDr. Beáty Odrašikovej v Púchove) bolo jednoznačné. Dovolateľka ďalej dôvodila, že kúpna zmluva (registrovaná pod č. RI 423/76) a GP (Q. B. z 10. decembra 2001) ju utvrdila v dobromyseľnosti, že jej táto plocha patrí, a preto úvahy o intenzite držby, ktoré vykonal (v bode 18.) odvolací súd považovala z vyššie uvedeného hľadiska za mylné. Namietala, že vykonaním ohliadky, by odvolací súd musel dospieť k záveru, že držba dovolateľky a žalobkyne k parc. KNC XXX/X titulom spoluvlastníctva, bola objektívne mylná. Pre vydržanie nepotrebovala vyjadrenie dotknutých vlastníkov parc. KNC XXX/X, a teda ani žalobkyne. Dovolateľka považovala právny názor odvolacieho súdu (vyjadrený v bode 18. napadnutého rozsudku) za nesprávny a mylný a dovolací dôvod vymedzila tak, že nadobudla vlastníctvo k spornej ploche vydržaním na základe osvedčenia o vyhlásení o vydržaní z 10. apríla 2001 - N 72/2001, Nz 77/2001. Dovolateľka namietala, že schválenie projektu pozemkových úprav sa končí rozhodnutím o vlastníctve pozemkov, ide o konanie podľa I. časti zákona č. 330/1991 Zb., a to o administratívnoprávne konanie. Ide o rekonštrukciu pozemkového vlastníctva a nové usporiadanie vlastníckych vzťahov. Aj Ústavný súd Slovenskej republiky z 30. mája 2001 pod sp. zn. Pl. ÚS 17/00 a Ústavný súd Českej republiky z 27. mája 1998 pod sp. zn. Pl. ÚS 34/97 pripodobnili pozemkové úpravy k hromadnej dobrovoľnej zmene vlastníckych práv dotknutých vlastníkov. Dovolateľka ďalej uvádzala, že spor o vlastníctvo k pôvodnému pozemku nemá vplyv na zaradenie pozemku do obvodu projektu pozemkových úprav. Účastníkmi pozemkových úprav podľa § 6 zákona č. 330/1991 Zb. sú osoby, ktorých vlastnícke práva môžu byť dotknuté. Rozhodnutie o schválení projektu ROEP je konštitutívne, teda zakladá vznik vlastníckych práv. Dovolateľka tiež namietala, že žalobkyňa si nespĺnila ani povinnosť tvrdenia a ani dôkazné bremeno, ako nadobudla spoluvlastnícky podiel 282/4224-in v parc. KNC XXX/X, keďže uvedený podiel nikdy nevlastnila a ani jej právni predchodcovia a taktiež nepreukázala naliehavý právny záujem v zmysle § 137 písm. c) CSP na určení podielového

spoluvlastníctva k parc. KNC XXX/X. V tomto smere poukázala na dobromyseľnosť svoju, ako aj jej právnej predchodkyne, keď po dobu viac ako 10 rokov v dobrej viere v zmysle § 70 katastrálneho zákona č. 162/1995 Zb. uvedenú nehnuteľnosť držali a užívali, ako svoju vlastnú. Odôvodnenie odvolacieho súdu (v bode 20. napadnutého rozsudku) považovala preto za nepreskúmateľné a dôvodila, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré boli pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Dovolateľka namietala, že odvolací súd sa nevysporiadal s osvedčením vlastníctva o vydržaní, s dvomi darovacími zmluvami, keď previedla parc. č. XXX/X na dcéru a dcéra po viac ako 10 rokoch previedla vlastníctvo na dovolateľku, pričom zmluvy boli platné a účinné a bolo konštatované, že sa ujímajú držby a úžitku daných nehnuteľností. Začiatok oprávnenej držby bol odvodený od kúpnej zmluvy a následne v dovolateľke vyvolal vnútorné psychické presvedčenie založené na objektívnych okolnostiach, teda nie na osobnom subjektívnom presvedčení o tom, že táto plocha jej vlastnícky patrí, nakoľko so zreteľom na všetky okolnosti ani pri vynaložení všetkej opatrnosti nemohla nadobudnúť žiadne pochybnosti o svojom práve, o svojej dobromyseľnosti a uchopenia sa svojej držby. S ohľadom na uvedené navrhla, aby dovolací súd preskúmal skutkové zistenia a odôvodnenie odvolacieho súdu, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na nové konanie a rozhodnutie a priznal jej náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

8. Žalobkyňa považovala napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v celom rozsahu za správne. V dovolacom návrhu poukázala na rozhodnutie najvyššieho súdu, ktorým zrušil predchádzajúce zmeňujúce rozhodnutie odvolacieho súdu len z dôvodu procesného pochybenia, ktoré spočívalo v prekročení rozsahu žaloby, keď namiesto žalobkyňou žiadaného spoluvlastníckeho podielu 234/4224 odvolací súd určil spoluvlastnícke právo žalobkyne vo väčšom podiele 282/4224. Iné pochybenia dovolací súd nevytkol, preto nemohlo byť rozhodnuté inak ako znel napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Žalobkyňa namietala, že skutočnosti uvádzané dovolateľkou v podanom odvolaní, neboli v súlade s odvolacími (správne dovolacími pozn. súdu) dôvodmi uvedenými v § 421 CSP, ale len zhrnutím procesnej obrany dovolateľky pred nižšími súdmi. Uvedené ale už bolo dovolacím súdom preskúmané a okrem prekročenia petitu, nedošlo k žiadnemu inému pochybeniu. Žalobkyňa preto navrhla dovolanie dovolateľky ako neprípustné odmietnuť, keďže nebolo odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, resp. ho navrhla zamietnuť ako nedôvodné.

9. Najvyšší súd po zistení podania dovolania v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) stranou, v ktorej neprospech (z procesného hľadiska) bolo napádané rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) skúmal najskôr, či sú splnené procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

10. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Zmieňované právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom procese zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010 či III. ÚS 550/2012).

11. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, a/alebo f) súd nesprávnym procesným postupom

znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

13. Podľa § 433 CSP, dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred dovolacím súdom.

14. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (odsek 1) a dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (odsek 2); podľa § 432 CSP potom dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (odsek 1) a dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (odsek 2).

15. Napokon podľa § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom; podľa odseku 2 písm. a) tu citovaného ustanovenia povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

16. Aby dovolanie vyvolalo zamýšľané právne následky a dovolací súd mohol uskutočniť meritórny dovolací prieskum a dovolanie vecne prejednať, musia byť splnené všetky podmienky jeho prípustnosti. Civilný sporový poriadok vyžaduje, aby dovolanie bolo podané na to oprávnenou osobou (§ 424 až § 426 CSP), v zákonom stanovenej lehote (§ 427 CSP), smerovalo proti prípustnému predmetu dovolania (§ 419 až § 423 CSP) a spĺňalo zákonom vyžadované náležitosti (§ 428 a § 127 CSP) vrátane osobitnej podmienky povinného zastúpenia advokátom v dovolacom konaní vrátane spísania ním dovolania a všetkých ďalších podaní dovolateľa s alternatívou vysokoškolského právnického vzdelania druhého stupňa na strane dovolateľa, ktorý je fyzickou osobou, kedy sa zastúpenie advokátom nevyžaduje (§ 428 a § 429 CSP). Podmienky prípustnosti dovolania sú vzájomne previazané; pre úspešné uplatnenie tohto mimoriadneho opravného prostriedku musia byť splnené všetky súčasne (kumulatívne).

17. Okrem práve uvedeného je potrebné uviesť, že v dovolacom konaní sa odstraňuje jedine vada nezastúpenia dovolateľa advokátom (resp. nespísania ním dovolania či niektorého po ňom nasledujúceho podania dovolateľa) a i to len v prípadoch absencie či nenáležitého poučenia dovolateľa odvolacím súdom o tejto podmienke vecnej prejednatelnosti dovolania, kým s odstraňovaním prípadných iných vád dovolania pred predložením veci dovolaciemu súdu a pred jeho rozhodovaním platná procesná úprava nepočíta (tu porovnaj § 436 ods. 1 CSP).

18. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok musí spĺňať zákonom stanovené podmienky, medzi ktoré patrí aj vymedzenie dovolacích dôvodov zmysle § 431 a § 432 CSP. V prípade, ak dovolanie nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú v dovolaní vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP, dovolací súd dovolanie odmietne [§ 447 písm. f) CSP].

19. Odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní (§ 383 CSP). Ak odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia zistí, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, môže dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakovať sám, alebo môže dokazovanie aj doplniť, a to vykonaním ďalších dôkazov (§ 384 ods. 1 a 2 CSP). Ak odvolací súd opakuje dôkazy, ktoré už boli vykonané súdom prvej inštancie, musí vykonať dokazovanie v súlade s princípom ústnosti a priamosti vždy sám, pretože iba tak si môže vytvoriť podklad pre prípadne odlišné hodnotenie

opakovaných dôkazov, ktorý je zrovnateľný s tým, z akého vychádzal súd prvej inštancie (R 19/66, R 64/66). Z uvedeného tak vyplýva, že odvolací súd nemôže dôkazy vykonané súdom prvej inštancie sám len prehodnotiť. Ak teda odvolací súd vychádza z iných skutkových záverov ako súd prvej inštancie, musí jeho rozhodnutiu predchádzať pojednávanie, na ktorom sa zopakujú dôkazy alebo sa dokazovanie doplní vykonaním ďalších dôkazov (2Obdo/33/2017).

20. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

21. Dovolateľka v podanom dovolaní vyvodzovala prípustnosť dovolania z ust. § 420 písm. f) CSP a namietala, že po zrušení predchádzajúceho (prvého) rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd nedoplnil dokazovanie v potrebnom rozsahu a bola toho názoru, že (podľa § 383 CSP) odvolací súd bol viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvej inštancie, okrem prípadu ak by dokazovanie zopakoval alebo ho doplnil. Dovolací súd dovolacím prieskumom zistil, že odvolací súd preskúmal vec s nariadením odvolacieho pojednávania (§ 385 CSP), keďže nepovažoval prijaté skutkové a právne závery súdu prvej inštancie o opodstatnenosti obrany dovolateľky spočívajúcej v tvrdenom vydržaní výlučného vlastníctva k spornému pozemku za správne (bod 21. rozsudku). Odvolací súd pri rozhodovaní síce vychádzal z iných skutkových záverov ako súd prvej inštancie, nepovažoval ale za potrebné už vykonané (súdom prvej inštancie) dokazovanie doplniť, iba ho zopakovať a za týmto účelom nariadil pojednávanie. Postupoval tak v súlade s ustálenou judikatúrou najvyššieho súdu. K uvedenému sa žiada doplniť, že nebolo povinnosťou odvolacieho súdu dokazovanie dopĺňať, keďže považoval dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie za dostatočné. Dovolaciemu súdu preto postačovalo na nariadenom pojednávaní dokazovanie iba zopakovať a vytvoriť si tak podklad pre prípadne odlišné hodnotenie opakovaných dôkazov. Dovolateľka ako tzv. vadu zmlátočnosti namietala aj nesprávne skutkové závery odvolacieho súdu, vo vzťahu k spornému pozemku. Keďže ale dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, nebolo možné v dovolacom konaní prehodnocovať už prijaté skutkové závery nižších súdov. Prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP preto vyvodit' nešlo.

22. Dovolateľka namietala aj nesprávne právne posúdenie veci podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP, k tomuto dovolaciemu dôvodu ale nevymedzila dovolacie dôvody v zmysle § 432 CSP. Z obsahu dovolania je zrejmé, že dovolateľka namietala výlučne skutkové a právne závery odvolacieho súdu (v bodoch 15., 16., 18., 19. a 20.), nevymedzila ale žiadne konkrétne právne posúdenie, ktoré považovala za nesprávne. Ako už dovolací súd vyššie konštatoval, dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, nebolo preto možné v dovolacom konaní prehodnocovať už prijaté skutkové závery nižších súdov. Nebolo ani povinnosťou odvolacieho súdu stotožniť sa s právnymi názormi a predstavami dovolateľky. Dovolací súd aj v tomto prípade musel konštatovať neprípustnosť dovolania vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

23. Dovolaciemu súdu preto neostávalo iné, než rozhodnúť spôsobom uvedeným v prvej vete výroku tohto svojho uznesenia, teda dovolanie podľa § 447 písm. c) a f) CSP odmietnuť.

24. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.